

ת"פ 16556/05/16 - מדינת ישראל נגד יהודה יהושע גילקרוב

ת"פ 16556-05-16
18 יולי 2019

בית המשפט המחוזי ירושלים
לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשם

יהודה יהושע גילקרוב

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירה של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: החוק); ובעבירת התפרעות, לפי סעיף 152 לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, כפי שהוכחו כמפורט בהכרעת הדין, ביום 5.5.2016 מהשעה 15:30 התקיימה התקהלות אסורה בהשתתפות מאות אנשים בסמוך לצומת הרחובות "בר אילן" ו-"שמואל הנביא" וכן ברחובות הסמוכים, זאת על רקע מעצרו של סרבן גיוס מהמגזר החרדי. במסגרת ההתקהלות חסמו המתפרעים, לסירוגין, את הצומת וכן רחובות נוספים.

בהמשך לכך, בסמוך לשעה 17:30, עמד הנאשם ביחד עם אחרים בפנית הרחובות "שמואל הנביא" ו"פישל", בה הייתה תנועה ערה של מכוניות. הנאשם והאחרים דרדו פח אשפה גדול למרכז הצומת, והמכוניות שנסעו בצומת נאלצו לבלום בפתאומיות כדי שלא להתנגש בפח.

תסקיר שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש תסקיר בעניינו של הנאשם. על פי האמור בתסקיר, הנאשם בן 24, נשוי מזה כשנתיים ואב לילד כבן חצי שנה. הנאשם לומד בכולל, לדבריו להסמכה לרבנות, והוא בשנתו הראשונה ללימודים.

בתסקיר התייחסות למשפחת המוצא של הנאשם, המנהלת אורח חיים חרדי.

צוין כי הנאשם נעדר עבר פלילי. לגבי העבירה - הנאשם שולל השתתפות אקטיבית ופעילה בהפגנה, הוא אינו לוקח אחריות למעשיו ושולל ביצוע המיוחס לו בכתב האישום.

שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור.

4. מטעם הנאשם הוגשו, כראיות לעונש, שני מכתבים של בית מדרש גבוה "אור דוד", לפיו הנאשם הינו תלמיד במסלול לימודי הוראה ודיינות, והוא מצטיין בלימודיו. צוין כי הרשעה בעבירה פלילית תהווה מכשול לקבלת כשירות להוראה ולדיינות.

5. כן העידו מספר עדים בעניינו של הנאשם:

הרב יהושע ויסגן - מקהילת "חניכי הישיבות". לדבריו הנאשם חבר בקהילה ועיסוקו בלימוד תורה. לדברי העד, הנאשם מתעתד להיות דיין. לדבריו, המעשים שהנאשם עשה או לא עשה, היו לפני זמן רב, כאשר הנאשם היה בחור "פחות מיושב בדעתו". היום הנאשם הקים בית, יש לו משפחה וילד, הוא אחראי, הוא חבר בקהילה. הנאשם משקיע מזמנו למען הציבור. לדברי העד, אין להרשיע היום את הנאשם על דבר שהיה בעבר, בתקופה אחרת לחלוטין.

הרב יקותיאל רוב - לדבריו הוא ראש חבורה בכולל, ועוזר לאברכים צעירים להשתלב בתחום הוראה ודיינות. לדברי העד, הוא זיהה אצל הנאשם מוטיבציה להצליח. הנאשם הוא אדם "המוסר נפשו" למען כל אברכי הכולל, תמיד עוזר כשצריך. צוין כי הנאשם כרגע בתקופה של הקמת בית והבאת ילדים לעולם. הרשעה תעיב על שאיפותיו של הנאשם לגדול בתורה.

מרגלית גילקורוב - אשתו של הנאשם, העידה כי הנאשם הוא "יד ימינה" בכל, תמיד מחפש לעזור ושואף להצליח. לדבריה היא זקוקה לנוכחותו של הנאשם בבית.

אהובה גילקורוב - אמו של הנאשם, העידה כי הנאשם היה הילד השמיני מבין ילדיה. לדבריה, מאז שהיה ילד, היה נעים הליכות עם חברים, עם הסביבה, תמיד רצה להעניק לאחרים. האם פירטה כיצד עזר הנאשם לאחרים - לשכן חולה סוכרת, לילדים שנפלטו ממערכות הלימוד, ובבית הוא "יד ימינה". לדברי האם, "חלילה יהיה לו כתם של אשמה". הדבר יפגע הן במשפחתו הצעירה של הנאשם, הן במשפחה המורחבת וכן בעם ישראל.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

6. ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה לנסיבות לחומרה במעשיו של הנאשם - לדבריה קדם לעבירה תכנון מוקדם, וכן מדובר במעשה שנעשה יחד עם שלושה אנשים נוספים.

לגבי הנזק שהיה צפוי להיגרם מהעבירה - טענה כי מדובר בנזק גבוה מאוד. דחיפת הפח לעבר כלי רכב הנוסעים בדרך, הייתה עלולה להסתיים בתאונה ואולי בחיי אדם.

כן הפנתה לרקע האידיאולוגי למעשה - התרסה כנגד החלטת ממשלה לגבי גיוס לצבא. לדברי ב"כ המאשימה, על פי הפסיקה, יש להחמיר בענישה כאשר מדובר בעבירות המבוצעות ממניעים אידיאולוגיים.

לגבי הערכים המוגנים, טענה ב"כ המאשימה לחשש מסיכון חיי אדם, לגרימת נזק לכלי רכב, לשמירה על ביטחונם של משתמשי הדרך, לשמירה על הסדר הציבורי שהופר בצורה בוטה, ולהגנה על שלטון החוק.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה, ובין היתר לת"פ 29338-08-14 מדינת ישראל נ' דדון (9.7.2015), שם נגזר על נאשם שדחף פח בוער לכביש ופגע באוטובוס, מאסר בפועל למשך שבעה חודשים. בית המשפט העליון (בע"פ 5212/15) העמיד את העונש על שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

לטענת ב"כ המאשימה, יש להעלות את רף הענישה בעבירות מן הסוג הנדון. בענייננו, טענה, כי נוכח החומרה של המעשים, הסיכון הפוטנציאלי, והמניע האידיאולוגי שבשבילו היה הנאשם מוכן לפגוע באחרים, ובהתחשב בכך שמדובר במעשים נפוצים, יש לקבוע רף ענישה גבוה. לפיכך ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל.

אשר לעונש בתוך המתחם, התייחסה ב"כ המאשימה לתסקיר שירות המבחן, שאינו בא בהמלצה שיקומית, ולכך שהנאשם אינו מקבל אחריות למעשיו. עם זאת, לדבריה, יש להתחשב בכך שמדובר בעבירות משנת 2016. לפיכך, לדעת ב"כ המאשימה, יש למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם.

אשר לשאלת ההרשעה, ציינה ב"כ המאשימה כי הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בעניין זה, מאחר שלא הוכח קיומו של נזק קונקרטי.

7. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם נע במקרה זה בין שירות לתועלת הציבור לבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות.

לגבי נסיבות ביצוע העבירה, טען כי לא הוכח שמדובר במעשה מתוכנן. ב"כ הנאשם טען כי אכן אין להקל ראש בנזק הצפוי כתוצאה מהמעשים, אך לדבריו "צירי תנועה במדינה נחסמים על ידי ציבורים" ואיש אינו מבקש מאסר. במקרה זה, לדבריו, לא נגרם נזק כתוצאה מהמעשים. כן טען כי מהראיות בתיק עולה שהכביש נחסם לזמן קצר מאוד, והפח הוזז חזרה לצד הכביש.

לגבי נסיבותיו האישיות של הנאשם, הפנה ב"כ הנאשם לתסקיר שירות המבחן, שלדבריו הנו תסקיר חיובי, המעיד על ניהול אורח חיים נורמטיבי. לדברי ב"כ הנאשם, אין בתסקיר המלצה, רק בשל כך שהנאשם לא הודה במיוחס לו. עוד התייחס לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירה - 22.5; לפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם; להעדר עבר פלילי; ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה.

בנוסף ציין כי הנאשם ישב חמישה ימים במעצר, היה חודשיים במעצר בית מלא, ושבעה חודשים היה תחת מגבלות.

בקשתו הראשונה של הנאשם היא לבטל את הרשעתו. לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם עומד בתנאי הלכת "כתב", שכן מבחינת העבירה אפשר לסיים את ההליך ללא הרשעה, וכן הוכח כי הרשעה תגרום נזק לעתידו של הנאשם. גזירת העונש בתחתית המתחם היא, מבחינתו, בעדיפות שנייה.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה, ובעיקר לת"פ 17443-05-16 מדינת ישראל נ' אריה לייב זייבלד (16.3.2017), שם נגזר על הנאשם (על ידי מותב זה) מאסר לריצוי בעבודות שירות למשך 40 ימים בגין השתתפות בהתפרעות ודחיפת פח אשפה למרכז הכביש. לגבי דחיפת הפח לכביש, הורשע זייבלד, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של סיכון דרכים, לפי

בית המשפט העליון (בע"פ 3613/17) העמיד את עונשו של זייבלד על שירות לתועלת הציבור בהיקף 300 שעות, חלף המאסר בעבודות שירות, זאת נוכח העדר עבר פלילי, ניהול אורח חיים נורמטיבי על ידי הנאשם, הכרת הנאשם בחומרת מעשיו והבעת חרטה וצער עליהם, ותסקירי שירות המבחן שהיו חיוביים, ולפיהם ההליך הפלילי הווה גורם מרתיע עבור הנאשם, והוא הפיק את הלקחים הנדרשים. צוין כי "ניכר איפוא כי התנהגותו הפלילית של המערער הייתה חד פעמית, ושונה מאוד מהתנהלותו בדרך כלל".

עוד הפנה ב"כ הנאשם לת"פ 53741-03-17 מדינת ישראל נ' חיים מאיר קליין (4.12.2017), שם הורשע הנאשם בהפרעה לשוטר במילוי תפקידו ובהתפרעות, בכך שדרדר פעמיים פח אשפה גדול למרכז הכביש. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין ענישה מוחשית שאיננה כוללת מאסר בפועל, לבין מספר חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 200 שעות שירות לתועלת הציבור, זאת בהתחשב בהודאתו, בכך שנטל אחריות מלאה למעשיו, בחרטה הכנה שביטא, בהעדר עבר פלילי ובכך שהנאשם שהה תקופה ממושכת במעצר בית.

בנוסף הפנה לפסיקה במקרים שהסתיימו באי הרשעה.

8. בתום הטיעונים לעונש אמר הנאשם דברו. לדברי הנאשם, מאז האירוע עברו שלוש שנים. בינתיים הוא התחתן, נולד לו ילד, ומזה שנה וחצי הוא לומד לרבנות. לדבריו, במידה שתהייה הרשעה, לא יוכל לעבוד ברבנות. הנאשם טען כי עבר זמן רב מאז האירוע, שהיה כשהיה צעיר. הרשעה, לדבריו, תפגע בעתידו.

שאלת אי ההרשעה:

9. כלל הוא, כי מי שהובא לדין ונמצא אשם - יורשע בעבירות שיוחסו לו.

וראו לעניין זה "הלכת כתב" - ע"פ 2083/96, תמר כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97), שם קבע בית המשפט העליון כי הימנעות מהרשעה תתקיים רק במקרים יוצאי דופן, ובהצטברותם של שני תנאים: (1) ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; (2) סוג העבירה מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

כן נקבע, כי אל מול נסיבותיו האישיות של הנאשם, על בית המשפט להביא בחשבון גם שיקולים של אינטרס הציבור, לרבות הרתעה ואכיפה שוויונית (ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685).

10. ומן הכלל אל הפרט -

בענייננו מדובר בבחור צעיר, נעדר עבר פלילי, בעל משפחה צעירה, המנהל אורח חיים נורמטיבי. עדי האופי שהעידו מטעמו של הנאשם, העידו על אופיו הטוב ונכונותו לעזור תמיד.

עם זאת, הנאשם לא הודה במעשים ולא הביע עליהם חרטה. זכותו של הנאשם לנהל את ההליך ולא להודות, אך לאי קבלת אחריות ישנן השלכות.

הנאשם וחלק מעדיו טוענים כי הרשעה תפגע בסיכוייו של הנאשם לשמש בעתיד כרב ו/או כדיין, תחום בו הוא משקיע בלימודים מזה שנה וחצי. הדבר לא הוכח, ומכל מקום, אין בהרשעה כדי לפגוע בלימודיו של הנאשם. אשר לרבנות ולדיינות - ניתן להניח כי הדבר לא יקרה בשנים הקרובות, ולא הוכח כי בעתיד הרחוק תהייה להרשעה הנוכחית משמעות מבחינת מינוי אפשרי.

זאת ועוד, מדובר בעבירה של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה, עבירה שלצידה 20 שנות מאסר, שבוצעה במהלך התפרעות על רקע אידאולוגי, ובכך יש נסיבה לחומרה. האינטרס הציבורי מצדיק בדרך כלל הרשעה במקרים כאלה.

יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 10709/06 פלוני נ' מדינת ישראל (29.3.2007): "אוסף, כי מעבר לחומרת עצם המעשים, הרי שהמניע האידיאולוגי שמאחוריהם, כפי שעמד על כך בית המשפט קמא, מעצים את התחושה כי יש צורך בהרתעה, בכלל זה הרתעת בני נוער, מפני ביצוע מעשים חמורים המסכנים חיי אדם לשם הגשמת השקפותיהם הפוליטיות".

11. אשר על כן ולאור המפורט לעיל, אני דוחה את בקשת ב"כ הנאשם לביטול ההרשעה, ומותירה את הרשעת הנאשם על כנה.

מתחם העונש ההולם:

12. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה: **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"** (סעיף 40ב). עקרון ההלימה משמעו מתן דגש לעקרון הגמול על מעשה העבירה, כאשר הנסיבות האישיות מהוות שיקול רק לאחר מכן, בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה.

קביעת מתחם הענישה נעשית בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג).

13. בראש ובראשונה יש להתייחס לעונש שקבע המחוקק לצד העבירות -

כאמור, בעבירה של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה, כשהמעשה נעשה כלפי כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של נוסע - נקבע עונש של עשרים שנות מאסר; ובעבירת התפרעות נקבע עונש של שנתיים מאסר.

14. לצד הענישה שקבע המחוקק, יש להתחשב כאמור במדיניות הענישה הנוהגת. לעניין זה ראו פסק הדין בעניין דדון הנ"ל. כן ראו פסק הדין בעניין זייבלד הנ"ל, והפסיקה המוזכרת בו. יודגש כי בעניין זייבלד, נסיבות ביצוע העבירה דומות לאלה של הנאשם, וכך גם הנסיבות האישיות של השניים. אולם בעוד הנאשם הורשע בעבירה שלצידה קבע המחוקק 20 שנות מאסר, הורשע זייבלד, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה שלצידה שלוש שנות מאסר. זאת ועוד, להבדיל מהנאשם, שעד היום אינו מקבל אחריות למעשים, זייבלד קיבל אחריות למעשיו והביע חרטה עליהם.

15. לעניין הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות -

מדובר בשמירה על הסדר הציבורי; בהגנה על גופם ועל רכושם של הנוסעים בדרכים; בהגנה על ביטחון הציבור ובשמירה על שלטון החוק.

16. אשר לנסיבות ביצוע העבירות -

מדובר באירוע שהרקע שלו אידיאולוגי, והוא נעשה במסגרת התקהלות של מספר משתתפים והתפרעות. דרדור פח האשפה הגדול אל הכביש נעשה כאשר הייתה בכביש תנועה ערה של מכוניות. מאידך גיסא, אין מדובר באירוע מתוכנן, ולא נגרם כל נזק, לאדם או לרכוש, מביצוע המעשה.

17. נוכח האמור לעיל, בהתחשב במהות העבירות ונסיבות ביצוען, בהתחשב בעונש שקבע המחוקק לצידן, בערכים שנפגעו ובמדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת את מתחם העונש ההולם בין מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות, לבין מאסר בפועל למשך 12 חודשים.

18. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם -

לזכותו של הנאשם יש להתחשב בכך שהוא נעדר עבר פלילי והוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, ובאופיו של הנאשם כעולה מעדותם של עדי ההגנה. בנוסף יש להתחשב בכך שהנאשם שהה מספר ימים במעצר, ולאחר מכן במעצר בית, וכן בחלוף הזמן מאז ביצוע בעבירות, במהלכו לא הסתבך הנאשם בעבירות נוספות. מנגד, הנאשם לא קיבל אחריות למעשיו, ולא עומדת לזכותו הודאה כנסיבה לקולה.

19. נוכח אלה, ייגזר על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה קצרה - בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם.

סיכום והכרעה:

20. לאור האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם עונש כדלהלן:

א. מאסר למשך 45 ימים, בניכוי הימים בהם היה הנאשם נתון במעצר של ממש.

הנאשם ירצה מאסר זה בעבודות שירות, ב"איחוד והצלה" בירושלים.

מועד תחילת העבודות 23.10.2019. במועד זה בשעה 09:00 על הנאשם להתייצב במשרדי הממונה על עבודות שירות, במפקדת מחוז דרום בבאר שבע.

ב. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור, בתוך שנתיים, עבירה לפי סעיף 332 (סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה) ו/או סעיף 332א (יידוי אבן או חפץ לעבר כלי תחבורה) ו/או סעיף 344 (סיכון דרכים) לחוק העונשין.

ג. מאסר על תנאי של 30 יום, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור, בתוך שנתיים, עבירת התפרעות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ט"ו תמוז תשע"ט, 18 ביולי 2019, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.

**רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת**